Avizul Comitetului Economic și Social European privind Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind instituirea unui cadru de facilitare a investițiilor durabile

[COM(2018) 353 final – 2018/0178 (COD)]

și privind Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (UE) 2016/1011 privind indicii de referință pentru activitățile cu impact scăzut în ceea ce privește emisiile de carbon și indicii de referință pentru activitățile cu impact pozitiv în ceea ce privește emisiile de carbon

[COM(2018) 355 final – 2018/0180 (COD)]

(2019/C 62/16)

Raportor: **Daniel MAREELS**

Sesizare	Consiliul Uniunii Europene, 6.7.2018
	Parlamentul European, 5.7.2018
Temei juridic	Articolul 114 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru uniunea economică și monetară și coeziunea economică și socială
Data adoptării în secțiune	3.10.2018
Data adoptării în sesiunea plenară	17.10.2018
Ședința nr.	538
Rezultatul votului	182/0/0
(voturi pentru/voturi împotrivă/ abțineri)	

1. **Concluzii și recomandări**

1.1. CESE salută propunerile referitoare la taxonomie, care constituie un prim pas în punerea în aplicare a Planului de acțiune privind finanțarea creșterii durabile ([1]). Propunerile stabilesc situațiile în care se poate vorbi despre o „activitate economică durabilă din punctul de vedere al mediului”, care – la rândul lor – oferă posibilitatea de a stabili ce este o „investiție durabilă din punctul de vedere al mediului”, care reprezintă obiectivul propunerii.

1.2. Comitetul salută și propunerea referitoare la elaborarea unor noi indici de referință pentru activitățile cu impact scăzut în ceea ce privește emisiile de carbon și a unor indici de referință pentru activitățile cu impact pozitiv în ceea ce privește emisiile de carbon.

1.3. Având în vedere obiectivele Planului de acțiune, este extrem de important să se pună de la bun început baze solide pentru toate progresele viitoare. Taxonomia îndeplinește această funcție, iar Comitetul susține pe deplin opțiunea aleasă ca punct de plecare.

1.4. Pe de altă parte, aceste baze trebuie să se afle în același timp și în concordanță cu marile ambiții prezentate în Planul de acțiune, care prevede, printre altele, că „Europa se află într-o poziție prielnică pentru a asuma acest rol de lider mondial”. Este important să se acționeze în prezent în mod coerent cu această ambiție și să fie elaborată o taxonomie care să permită transformarea acesteia în realitate.

1.5. Este extrem de important ca întreaga UE să împărtășească aceeași perspectivă și să urmeze aceeași abordare. Prin urmare, taxonomia europeană trebuie să poată depăși abordările individuale și fragmentate existente în statele membre și să le înlocuiască. În măsura în care acest lucru este posibil, este oportun să se utilizeze ca fundament cadrele internaționale actuale.

1.6. Această măsură ar avea, totodată, un efect benefic asupra pieței interne, în special în ceea ce privește atragerea de capital pentru investiții durabile în întreaga UE. Într-adevăr, participanții la piață s-ar confrunta cu costuri mai mici, iar investitorii ar beneficia de o ofertă mai variată.

([1]) COM(2018) 97 final.

1.7. Planul de acțiune și punerea sa în aplicare prezintă provocări majore. Este vorba, evident, despre un mediu extrem de dinamic și în continuă evoluție. Prin urmare, taxonomia trebuie văzută ca un instrument evolutiv. O revizuire și ajustare periodică a sa este necesară.

1.8. Având în vedere cele de mai sus, Comitetul împărtășește opinia prezentată în propunere, potrivit căreia trebuie să se opteze pentru o abordare flexibilă și graduală. Este oportun ca acest demers să vizeze inițial un număr restrâns de domenii și de obligații legale.

1.9. După cum s-a afirmat anterior, propunerile actuale vizează aspectele de mediu. Totuși, Comitetul solicită ca, pornind de la o abordare holistă, să se acorde atenție coerenței generale. Comitetul salută ideea că trebuie să se țină seama de garanțiile minime sociale și de guvernanță, însă este necesară adoptarea unor măsuri suplimentare. Prin urmare, este important ca, pe viitor, să se depună eforturi în vederea extinderii domeniului de aplicare al acestui regulament, pentru a include obiective de durabilitate socială și de guvernanță.

1.10. Comitetul sprijină pe deplin opțiunea de realizare a unei taxonomii foarte detaliate a UE. Este esențial să se stabilească clar și ferm ce activități sunt cu adevărat durabile din punctul de vedere al mediului și să se elimine de la bun început orice îndoială în această privință.

1.11. La fel de importantă este și aplicabilitatea practică a taxonomiei. Aceasta este benefică și pentru consumatori și investitori. Pe de altă parte, trebuie susținută pe deplin decizia de a utiliza taxonomia numai atunci când aceasta va fi stabilă și suficient de matură.

1.12. În ceea ce privește taxonomia, ar trebui să se țină seama și de faptul că va fi utilizată de către întreprinderi. Acestora le revine în mare parte responsabilitatea pentru tranziția „propriu-zisă” către o economie durabilă. Cu siguranță, va fi necesară o abordare care să ia în considerare diferențele dintre sectoare și dimensiunea întreprinderilor. Totodată, este necesar să nu se denatureze concurența între întreprinderi atunci când acestea încearcă să obțină finanțare pentru activități economice durabile din punctul de vedere al mediului.

1.13. În același timp, taxonomia trebuie să poată fi aplicată atât într-un context amplu, internațional, cât și în context local. Comitetul este convins că trebuie evitat ca aceste măsuri să fie adaptate într-o măsură prea mare la nevoile entităților foarte mari, considerând că ele trebuie să fie și în beneficiul IMM-urilor.

1.14. Trebuie salutat rolul esențial jucat de autoritățile europene de supraveghere în elaborarea taxonomiei UE. Aceasta trebuie să poată fi utilizată de toate instituțiile financiare și să poată fi aplicată tuturor produselor financiare, rămânând, în același timp, viabilă pentru toate activitățile economice în cauză. În plus, trebuie să se țină seama de compatibilitatea taxonomiei cu legislația financiară europeană. Sarcinile și costurile suplimentare de reglementare și de supraveghere trebuie reduse la minimum, în special pe baza principiului proporționalității.

1.15. Comitetul consideră că informarea și comunicarea au, de asemenea, o importanță fundamentală. Așadar, în opinia Comitetului, trebuie acordată o atenție deosebită informării și comunicării în relația cu toate părțile interesate, inclusiv mediul operativ de afaceri, și cu publicul larg. Se recomandă elaborarea unui plan pentru a oferi cât mai multe informații tuturor părților interesate și publicului larg, cu care să se intre în dialog, pentru a le obține adeziunea. Ar trebui, de asemenea, inclusă și educația și formarea financiară. Oamenii fac diferența!

2. **Context** ([2])

2.1. La nivel internațional, adoptarea Agendei 2030 a ONU pentru dezvoltare durabilă (2015) și încheierea Acordului de la Paris (2016) au produs o schimbare semnificativă a atitudinii față de schimbările climatice și degradarea mediului. Pe scurt, acest lucru înseamnă că, la nivel mondial, a fost aleasă calea către un mediu mai durabil.

2.2. UE a lansat și până acum inițiative, dar, odată cu adoptarea documentelor internaționale citate, acest demers a intrat într-o fază accelerată. Pe de altă parte, tranziția către durabilitate impune eforturi semnificative și investiții importante. Numai în domeniul climei și al energiei, sumele menționate se ridică la 180 de miliarde EUR anual.

2.3. În acest context, în 2016 a fost creat un grup de experți la nivel înalt, în vederea elaborării unei strategii globale a UE în materie de finanțe durabile, în cadrul căreia au fost propuse, printre altele, două inițiative legate de sistemul financiar european:

([2]) Secțiunea „Context” se bazează, în mare măsură, pe explicațiile prezentate în propunerea de regulament și în „Planul de acțiune: finanțarea creșterii durabile” – COM(2018) 97 final.

2.3.1. prima inițiativă urmărește îmbunătățirea contribuției sistemului financiar la o creștere durabilă și favorabilă incluziunii;

2.3.2. cea de a doua este destinată consolidării stabilității financiare prin includerea considerațiilor (factorilor) de mediu, sociale și de guvernanță în procesul de adoptare a deciziilor de investiții.

2.4. Grupul de experți la nivel înalt a formulat, de asemenea, opt recomandări care, în opinia sa, reprezintă bazele solide ale unui sistem financiar durabil. De aici decurge solicitarea de a institui un sistem de clasificare solid din punct de vedere tehnic la nivelul UE, o „taxonomie", pentru a clarifica noțiunile „ecologic" și „durabil". Astfel, se va putea stabili dacă o activitate economică este „durabilă din punctul de vedere al mediului".

2.5. Pe baza activității grupului de experți la nivel înalt, Comisia a publicat, în primăvara anului 2018, un Plan de acțiune privind finanțarea creșterii durabile, care anunța, printre altele, propunerile care fac obiectul analizei.

2.6. Aceste propuneri ([3]), prezentate la 24 mai 2018, au ca scop:

2.6.1. stabilirea bazelor pentru crearea unei taxonomii, după cum s-a indicat anterior. Aceasta va permite, de asemenea, să se stabilească care investiții sunt, de fapt, „investiții durabile";

2.6.2. formularea unor orientări clare pentru investiții. Aceste orientări, în special cele destinate anumitor operatori din cadrul sistemului financiar, au drept obiectiv asigurarea clarității și a coerenței în momentul integrării riscurilor legate de factorii de mediu, sociali și de guvernanță în procesul de adoptare a deciziilor de investiții și de consultanță oferită investitorilor;

2.6.3. stabilirea mai multor obligații de transparență pentru anumiți actori din cadrul sistemului financiar, printre altele, cele legate de modul în care vor integra orientările menționate la punctul 2.6.2 în deciziile și consultanța corespunzătoare. De asemenea, aceștia vor trebui să demonstreze cum își ating obiectivele de durabilitate;

2.6.4. elaborarea unor noi indici de referință, corespunzători unui „impact scăzut de carbon" și unui „impact pozitiv de carbon", pe care furnizorii acestor indici trebuie să îi aplice astfel încât utilizatorii să beneficieze de siguranță în această privință.

3. **Observații și comentarii**

3.1. CESE salută propunerile actuale, care constituie un prim pas în aplicarea Planului de acțiune privind finanțarea creșterii durabile. În primul rând, trebuie elaborată o taxonomie. Aceasta va permite definirea „activităților economice durabile din punctul de vedere al mediului", fapt care, la rândul său, va permite definirea „investițiilor durabile din punctul de vedere al mediului", ceea ce, în ultimă instanță, reprezintă cel mai important aspect.

3.2. Pe de altă parte, aceste propuneri nu sunt nici pe departe singura contribuție la realizarea acestui obiectiv. Dimpotrivă, este vorba despre o chestiune extrem de complexă, care presupune adoptarea unui mare număr de măsuri și inițiative. Unele dintre acestea au fost deja prezentate și se preconizează că vor mai fi prezentate și altele, în viitorul apropiat sau ceva mai îndepărtat.

3.3. Având în vedere obiectivele Planului de acțiune, este extrem de important să se pună de la bun început baze solide, care să poată servi drept punct de plecare spre realizarea de progrese. Taxonomia îndeplinește această funcție, iar Comitetul susține pe deplin opțiunea aleasă ca punct de plecare. În altă ordine de idei, este important, în primul rând, să se înțeleagă exact noțiunile „ecologic" și „durabil".

3.4. Pe de altă parte, aceste baze trebuie să fie, de asemenea, în concordanță cu marile ambiții exprimate în Planul de acțiune, în care se afirmă, printre altele, că „Europa se află într-o poziție prielnică pentru a asuma acest rol de lider mondial". Este important să se acționeze în prezent în mod coerent cu această ambiție și să fie elaborată o taxonomie care să permită transformarea acesteia în realitate.

3.5. Așadar, taxonomia trebuie să fie o necesitate imperativă și unanim acceptată de către toate părțile implicate. În caz contrar, există riscul apariției unor repercusiuni negative pentru toate evoluțiile viitoare și pentru realizarea obiectivelor stabilite. O astfel de deficiență trebuie evitată cu orice preț.

3.6. Prin urmare, taxonomia europeană trebuie, de asemenea, să poată depăși abordările individuale și fragmentate existente în statele membre și să li se substituie. Totuși, acest lucru nu înseamnă că trebuie ignorate experiențele favorabile dobândite până în prezent. Acestea trebuie utilizate ori de câte ori este posibil. În acest context, este important și ca taxonomia să se bazeze pe cadrele internaționale actuale.

([3]) COM(2018) 353 final și COM(2018) 355 final.

3.7. În ultimă instanță, este extrem de important ca, în acest context, întreaga UE să împărtășească aceeași perspectivă și să urmeze aceeași abordare. Acest lucru va avea, totodată, un efect benefic asupra pieței interne, dat fiind că va fi mai simplu să se atragă capital pentru investiții durabile în întreaga UE. Într-adevăr, operatorii economici vor trebui să suporte mai puține costuri, întrucât nu va fi nevoie să se conformeze unor norme diferite, în state membre diferite. La rândul lor, investitorii vor avea mai multe opțiuni și le vor fi facilitate investițiile transfrontaliere.

3.8. Așa cum, pe bună dreptate, se arată în Planul de acțiune, „[d]atele științifice cu privire la durabilitate sunt dinamice și evolutive, cum sunt și necesitățile sociale, precum și nevoile investitorilor și ale pieței” ([4]). Taxonomia trebuie, prin urmare, să fie considerată un instrument evolutiv, care să fie revizuit și ajustat periodic, după necesități. Este important să se avanseze rapid, dar nu cu viteză excesivă.

3.9. Având în vedere cele de mai sus, Comitetul împărtășește opinia prezentată în propunere, potrivit căreia trebuie să se opteze pentru o abordare flexibilă și graduală. Acest lucru este valabil și în ceea ce privește realizarea diferitelor acțiuni și obiective prevăzute în Planul de acțiune.

3.10. De aceea, pentru CESE este îmbucurător că, pentru început, va fi vizat un număr restrâns de domenii ([5]) și va fi stabilit doar un număr restrâns de obligații legale ([6]). Acest lucru le permite tuturor părților interesate să se familiarizeze cu noua abordare și să dobândească experiența necesară. Pe de altă parte, este vorba despre un mediu aflat într-o evoluție rapidă și trebuie să se țină seama de faptul că o tranziție economică necesită întotdeauna o anumită perioadă de timp. Din acest motiv, este la fel de oportună și realizarea unei evaluări periodice a rezultatelor obținute și a progreselor realizate. Comitetul consideră că perioada actuală, de trei ani, prevăzută de legislație, este suficientă.

3.11. În concordanță cu afirmațiile anterioare, Comitetul poate susține abordarea propunerilor actuale, axată pe dimensiunea de mediu. Totuși, Comitetul solicită ca, pornind de la o abordare holistă, să se acorde atenție coerenței generale. În acest context, este oportun să se asume principiile consacrate în Pilonul european al drepturilor sociale și să se impună, totodată, ca activitatea economică să se desfășoare în conformitate cu garanțiile internaționale minime în domeniul social și al muncii, precum și cu normele de contabilitate. În același timp, în ceea ce privește garanțiile, trebuie subliniat că este vorba despre garanții minime și, prin urmare, va fi necesară adoptarea unor măsuri suplimentare. Prin urmare, este important ca pe viitor să se depună eforturi în vederea extinderii domeniului de aplicare al acestui regulament, pentru a include obiectivele de durabilitate socială și de guvernanță.

3.12. În același timp, este important să se aspire, de la bun început, către gradul maxim de claritate și certitudine. Comitetul sprijină pe deplin opțiunea de realizare a unei taxonomii foarte detaliate a UE. Acest lucru permite în orice moment asigurarea unei clarități maxime în ceea ce privește activitățile cu adevărat durabile din punctul de vedere al mediului și eliminarea oricărei îndoieli în acest sens. În plus, aceasta va permite o măsurare mai bună a contribuțiilor la obiectivele de mediu și inventarierea acestora, ceea ce este important nu numai pentru meritele în sine, ci și în ceea ce privește schimbările care vor avea loc în viitor.

3.13. La fel de importantă ca și claritatea și siguranța este și aplicabilitatea practică a taxonomiei și a tuturor deciziilor ulterioare adoptate pornind de la această bază. Într-adevăr, aceasta va trebui utilizată de diferite „părți interesate” care, adesea, nu sunt specializate. Va trebui ca ele să beneficieze de formarea necesară, pentru a putea „vorbi aceeași limbă”. Totodată, întreprinderile nu vor avea întotdeauna aceeași perspectivă pe care o au actorii din cadrul sistemului financiar.

3.14. Prin urmare, regulamentul trebuie adaptat pentru întreprinderi, ținând cont de activitățile pe care le desfășoară și de faptul că se află la capătul lanțului. Taxonomia trebuie să poată fi aplicată atât într-un context amplu, internațional, cât și în context local, de către întreprinderile mici. Având în vedere diferențele semnificative dintre acestea, este oportună, fără îndoială, o abordare sectorială. În opinia Comitetului, este clar că aceste măsuri trebuie să fie și în beneficiul IMM-urilor, având în vedere în special că ele reprezintă coloana vertebrală a economiei europene. Prin urmare, criteriile trebuie să fie, de asemenea, adaptabile.

3.15. În ceea ce privește atragerea finanțării pentru activități economice durabile din punctul de vedere al mediului, este necesar să se evite denaturarea concurenței între întreprinderi. Criteriile de evaluare tehnică trebuie să fie astfel stabilite, încât toate activitățile economice relevante dintr-un anumit sector să poată fi considerate sustenabile din punct de vedere ecologic și tratate în mod egal atunci când contribuie în egală măsură la atingerea obiectivelor de mediu stabilite. În acest sens, Comitetul solicită să se acorde o atenție deosebită provocărilor care vor fi întâmpinate în procesul de armonizare a criteriilor tehnice de selecție în diferitele (sub)sectoare economice și în materie de confidențialitate a datelor.

([4]) COM(2018) 353 final, p. 7.
([5]) În special în domeniul mediului și abia după aceea în alte domenii, cum ar fi cel social.
([6]) Astfel cum se propune, de exemplu, în articolul 4 din propunerea de regulament.

3.16. În plus, în acest context și în ceea ce privește aplicabilitatea practică, pentru CESE este îmbucurător că se ține seama în mare măsură de activitatea Comitetului de analiză a reglementării. Așadar, trebuie susținută propunerea privind adaptarea textelor la taxonomie numai atunci când aceasta va fi stabilă și suficient de matură.

3.17. În mod similar, în interesul compatibilității cu legislația financiară europeană, este oportun ca autoritățile europene de supraveghere (AES) ([7]) să joace un rol-cheie în elaborarea taxonomiei UE. Acest lucru ar trebui să garanteze că instituțiile financiare o vor putea utiliza, fiind aplicabilă produselor financiare. În acest sens, ar trebui să se țină seama de principiul proporționalității, în beneficiul instituțiilor mici și al instituțiilor locale. În termeni generali, este important să se limiteze cât mai mult sarcinile și costurile asociate cu reglementarea și supravegherea.

3.18. În plus, accentul pus pe aplicabilitatea practică va fi benefic nu doar pentru întreprinderi și pentru actorii din sistemul financiar, ci și pentru consumatori și investitori. Și ei vor beneficia de măsurile luate. Astfel, se va putea obține un grad și mai mare de certitudine și claritate în ceea ce privește deciziile de investiții durabile sau utilizarea fondurilor lor.

3.19. Într-un sens mai larg, atenția acordată principiilor siguranței, clarității și aplicabilității practice este justificată de scopul creșterii la maximum a șanselor de succes și al realizării pe deplin și în mod eficace a obiectivelor Planului de acțiune.

3.20. Comitetul salută și instituirea unor noi indici de referință pentru impact scăzut de carbon și impact pozitiv de carbon. Eliminând fragmentarea actuală, aceștia contribuie la îmbunătățirea funcționării pieței unice și, oferind informații mai multe și de calitate mai bună, cresc gradul de protecție și de transparență în beneficiul investitorilor. În plus, acești indici de referință vor duce la o îmbunătățire și la o creștere a volumului de informații legate de climă de care dispun întreprinderile și la comparabilitatea acestora. Totodată, pot aduce o contribuție majoră în ceea ce privește activele și proiectele care ajută la realizarea obiectivelor Acordului de la Paris privind clima.

3.21. Comitetul consideră că informarea și comunicarea au, de asemenea, o importanță fundamentală. Obiectivele Planului de acțiune și toate măsurile necesare în acest context ar putea fi promovate în mod considerabil și prin alte mijloace. Așadar, în opinia Comitetului, trebuie acordată o atenție deosebită informării și comunicării în relația cu toate părțile interesate și cu publicul larg. Ar putea fi elaborat un plan pentru a informa cât mai bine cu putință toate părțile interesate și pentru a iniția un dialog cu acestea, astfel încât să se ajungă la un nivel de „acceptare" care să impulsioneze fiecare parte să devină un partener în realizarea obiectivelor urmărite. Acesta ar trebui să includă și educația și formarea financiară. Oamenii fac diferența!

Bruxelles, 17 octombrie 2018.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Luca JAHIER

([7]) Acronimul în limba engleză pentru „autoritățile europene de supraveghere" (*European Supervisory Authorities*) este ESA.